

II. Marmara Denizi Sempozyumu

Sonuç Bildirisi

1. İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile dinamik bir yapıya sahip bir iç deniz olan Marmara Denizi, yüzeyde Karadeniz ve dipte Akdeniz suyu özelliklerine sahip, Dünya Doğayı Koruma Birliği (IUCN)'nin Kırmızı Listesinde yer alan 23 türün yaşam alanı da olması nedeniyle biyoçeşitlilik ve balıkçılık alanında Türkiye'de korunması gereken en mühim alanlar arasında yer almaktadır. Marmara Denizi, sadece Marmara Bölgesi için değil, Karadeniz ve Akdeniz Havzası balıkçılığı açısından da hayati bir öneme sahiptir.
2. Marmara Denizi uzun yıllar boyunca kara ve deniz kaynaklı atıklarla kirletilmiştir. Aşırı avcılık ve kirliliğe bağlı olarak biyoçeşitlilik azalmış, yerel olmayan türler çoğalmış ve habitat kayıpları olmuştur. Bunun yanında diğer deniz kullanım faaliyetleri ile gürültü ve görüntü kirlilikleri meydana gelmiştir. Özellikle son yıllarda kirliliğin azaltılması kapsamında başta belediyeler, ilgili bakanlıklar ve üniversiteler olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlarının çabaları önemli gelişmelere vesile olmuştur. Özellikle Haliç ve İzmit Körfezi'nin hayata döndürülmesi, çalışmaların ümit verici olduğunu göstermiştir.
3. Her ne kadar son yıllarda Karadeniz'den gelen kirlilikte bir azalma tespit edilmişse de, Tuna Nehri havzasındaki faaliyetler dolayısıyla Karadeniz aracılığıyla Marmara Denizi'ne gelen kirlilik hala ciddi boyutlardadır. Bu kirliliğin önlenmesi için, sınır ötesi işbirlikleri geliştirilmesi ve belirlenen hedefler doğrultusunda eylemler hayata geçirilmelidir.
4. Marmara Denizi için mevcut koşullarda evsel ve endüstriyel atıksular ciddi bir tehdit oluşturmaya devam etmektedir. Her ne kadar Marmara Denizi çevresindeki belediyelerin ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın yürüttüğü çalışmalar ile çok sayıda atıksu arıtma tesisi inşa ediliyor olsa da; farklı arıtım seviyeleri ve yoğun gemi trafiği Marmara Denizi üzerindeki yoğun baskılar içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.
5. Marmara Denizi'ndeki su ürünleri sürdürülebilirlik açısından çeşitli baskılara maruz kalmaktadır. Bunların en başında mevcut kirlilik gelmekteyken, aşırı avcılık, dip tarama malzemelerinin deniz içerisinde bertarafı, kıyı dolgu alanlarının ekosisteme verdiği zarar ve Marmara Denizi'nin sahip olduğu meteorolojik koşullar önemli baskılar olarak tespit edilmektedir.
6. Marmara Denizi ile ilgili gerek kirlilik önleme faaliyetleri gerekse diğer çalışmalar çok sayıda kurum/kuruluş tarafından yürütülmektedir. Marmara Denizi'nin sahiplenilmesi ve benimsenmesi açısından bu önemli bir avantaj olarak görülmektedir. Fakat Marmara Denizi'nin sorunlarına bütüncül yaklaşılabilmesi, çözüm önerilerinin sistematik olarak uygulanabilmesi kayda değer bir eksiklik olarak dile getirilmiştir. Yerel ölçekte birbirinden kopuk olarak yapılan çalışmalara ilişkin sonuçların maalesef istenen ölçüde olamadığı saptanmıştır.
7. Marmara Denizi'ne kıyısı olan belediyelerin (büyükşehir ve il belediyeleri), ilgili bakanlıkların ve bölgede bulunan üniversitelerin eşgüdüm içerisinde çalışmalar yürütmesini sağlamak üzere, bu kapsamda bir " Marmara Denizi İzleme ve Strateji Platformu" nun elzem olduğu sonucuna varılmıştır. Bu platform; kıyı sularının izlenmesi, derin deniz deşarjı parametrelerinin takibi ve Marmara Denizi'ne ait uydu görüntüleriyle elde edilecek verileri istatistiksel analizlerle anlamlı hale getirmek gibi işlevler görebilecektir. Marmara Belediyeler Birliği'nin kuruluş amacı ve misyonu dikkate alındığında, bu Platform'un faaliyetlerini MBB çatısı altında yürütmesi tavsiye edilmektedir.